

D75/P 87

DZS/V 5064/1

PRZEGLĄD HUMANISTYCZNY

Przeгляд Humanistyczny odżył i odwiedza znowu dawnych znajomych, prosząc o nowych przyjaciół. Zmienił swój program, bo stał się organem dydaktyczno-sprawozdawczym dla polonistyki, romanistyki, germanistyki, historii i prope-
deutyki filozofji.

Zeszyt I Przeglądu zawiera następujące rozprawy **dydaktyczne**: W. Barbasz, *System czy historia literatury polskiej w szkole średniej* — domaga się harmonji między historją a systematyką, która jedynie wzbogaca umysł i odkrywa nici, łączące naszą twórczość literacką z europejską; E. Ulrich, *W sprawie celu i metody nauczania języków obcych nowożytnych w szkołach średnich ogólnokształcących* — wskazuje na to, że tzw. naukowa strona tego nauczania posiada większe walory wychowawcze, aniżeli dążenie do praktycznego opanowania języka, które samo przez się nie rozwija intelektu; H. Mehlberg, *O stosowaniu fonetyki opisowej przy nauczaniu języka francuskiego* — dowodzi, że w szkole podanie wiadomości fonetycznych może się ograniczyć do minimum, gdyż artykulacja wymowy polskiej więcej zbliżona jest do francuskiej, aniżeli innych języków: naogół podręczniki nasze stawiają w tym względzie przesadne wymagania; M. Auerbach, *O współpracy filologa klasycznego z polonistą* — wykazuje, jak ważnem dla tzw. koncentracji nauki jest ściśle koordynowanie materiału naukowego z filologji klasycznej z materiałem polonistycznym; H. Sternbach, *O lekturze niemieckiej słów kilka* — żąda unowocześnienia szkolnej lektury niemieckiej; M. Kreczmar, *O nauczaniu historii starożytnej* — podkreśla walory wychowawcze tego przedmiotu, upośledzonego w programie gimnazjalnym. — Dział **sprawozdawczy** daje początek rozprawy R. Ganszyńca, *Echa pieśni goliardowej w Polsce* — która zaznajamia czytelników z życiem studentów średniowiecznych i z ich twórczością poetycką, u nas dotąd zupełnie nieznaną; na uwagę zasługuje fakt, że autor zamiast streszczeń i charakterystyki tej poezji daje liczne pieśni w brzmieniu oryginalnem wraz z poetyckim przekładem — poprostu pewnego rodzaju antologję średniowiecznej poezji stu-

SPD 18/1/95

denckiej. Między rozprawami rozsiane są **przekłady** poetów obcych, jak G. Carducci'ego i G. Leopardi'ego, (pióra J. Birkenmajera i J. Dickstein-Wieleżyńskiej), de Heredii (T. Bocheńskiego), Goethego (Z. Reisa). **Biblijografja** daje streszczenia i oceny książek i czasopism. W dziale **Kroniki** mamy przedewszystkiem *Polonistykę w latach 1926-1929* — tu M. Piszczkowski daje gruntowny przegląd prac, odnoszących się do metodologii badań literackich. W *Kronice literackiej* J. Płomiński omawia życie i twórczość literacką ostatniej doby w większych środowiskach kulturalnych, jak Warszawa, Lwów, Kraków; *Kronika niemiecka* H. Sternbacha zaznajamia nas z rozmaitemi nowościami obcemi, odnoszącemi się do literatury niemieckiej. W rubryce **Sylwetki** czytamy charakterystykę jednego z najwybitniejszych literatów niemieckich, *Josefa Pontena*. **Nekrolog** przedwcześnie zmarłego sławisty *J. B. Richtera*, skreślony ręką jego przyjaciela St. Ingłota, zamyka zeszyt.

Zeszyt II Przeglądu który się ukaże z początkiem maja, zawiera: M. A s a n k a - J a p o ł ł, *Petrarkizm Jana Kochanowskiego* — rzecz o wpływach Odrodzenia włoskiego na naszego poetę; St. S a d o w s k a, *Do kompozycji i źródeł Quo vadis? Sienkiewicza* — dowodzi, że *Aithiopia*, grecki romans pióra Heliodorosa, decydująco wpłynęły na koncepcję i kompozycję *Quo vadis*; M. S t ę p n i o w s k a, *Rola łaciny w nauczaniu języka francuskiego* — daje cenny przyczynek do tzw. koncentracji nauczania, wykazując dowodnie, że tylko przez oparcie się o łacinę można historycznie wyjaśniać formy i zwroty języka francuskiego, tzn. umożliwić ich 'zrozumienie'; J. W i l l e r, *Uwagi gramatyczne* — uzupełnia i prostuje liczne ustępy szkolnej gramatyki języka niemieckiego; W. Ś m i a ł e k, *Nauka a wychowanie fizyczne w programie naszych gimnazjów* — żąda unormowania ćwiczeń cielesnych (gimnastyki, przysposobienia wojskowego itd.) w ten sposób, by one były raczej pomocą i dopełnieniem niż zaporą w ogólnem zadaniu szkoły. W dziale **sprawozdawczym** daje R. G a n s z y n i e c koniec rozprawy *Echa pieśni goliardowej w Polsce* — w której szczególne zainteresowanie wzbudzi publikacja kilkudziesięciu łacińskich pieśni 'studenckich' z poetyckim przekładem polskim: w ten sposób dzieje literatury polskiej zostały wzbogacone o jeden, a to bardzo ciekawy rozdział, o którym przedtem prawie nic nie wiedzieliśmy. Niektóre pieśni, po raz pierwszy tu uprzystępnione z rękopisów polskich i zagranicznych, przejdą niewątpliwie do kanonu lektury gimnazjalnej jako ilustracja świeckiej liryki średniowiecznej i humanistycznej. W. B a r b a s z, *Przegląd badań nad Wyspiańskim (1897-1930)* — jest pierwszym przeglądem krytycznym literatury o Wyspiańskim, doskonale orjentującym w gąszczu zagadnień

tekstowych i interpretacyjnych. — Dział **Bibliografji** uwzględnia w pierwszej linii polską literaturę filozoficzną ostatnich lat: ale i polonista i historyk znajdzie tam kompetentne recenzje dzieł ze swojej ściślejszej dziedziny. — W dziale **Kroniki** mamy *Organizację studjów polonistycznych* Bron. Gubrynowicza, dalszy ciąg *Polonistyki w latach 1926-1929* oraz *Kronikę literacką* J. E. Płomińskiego, *niemiecką* H. Sternbacha, *francuską* W. Preisnera, *historyczną* E. Maleczyńskiej; kronikę zjazdów naukowych (np. A. d. Łysakowski, *Kongres krzewicieli książki w Poznaniu 1929 r.*); prócz tego *Kronikę filologiczną* R. Ganszyńca. Sylwetki (np. *E. Husserl* pióra L. Blausteina) i nekrologi (*Jana Ptaśnika* pióra Łucji Charewiczowej, *L. Birkenmajera*, *Krischkego*) itd. zamykają zeszyt.

Już z tego pobieżnego streszczenia wynika, że *Przegląd Humanistyczny* jest pismem żywym, skupiającem koło siebie najwybitniejszych w poszczególnych dziedzinach fachowców; nie się niepoślednią pomoc nauczycielom, pracującym zdala od większych zbiorów bibliotecznych, gdyż informuje ich wyczerpująco o ruchu w poszczególnych dziedzinach humanistyki. Dla bibliotek gimnazjalnych pismo to jest wręcz niezbędnem — nauczycielowi staje się wiernym przyjacielem w żmudnej pracy zawodowej, zapewniając mu żywą styczność z różną ewolucją nauki, co jedynie może wytworzyć kompetencję zawodową i zapewnić ową przewagę intelektualną, bez której zawód nauczycielski zniża się do zarobkowej wyłączonej 'posady'.

Zeszyt I *Przeglądu Humanistycznego* przesłaliśmy w szkole Szanownego Pana do Dyrekcji oraz na ręce nauczyciela języka polskiego do łaskawego przejrzenia. Ze względu na duże koszty wydawnictwa gratisowych egzemplarzy nie udziela się, natomiast na żądanie przesyłamy egzemplarz do przejrzenia; w razie niezakupienia przesłanego egzemplarza uprasza się o zwrot jego do Administracji (Lwów, ul. Potockiego 20).

Prenumerata rocznika (5 zeszytów po 112 str., razem rocznie 560 str. bogato ilustrowanych) wynosi 20 zł, płatnych **czekiem PKO 154.620** (cena poszczególnych zeszytów 5 zł).

Adres redakcji i administracji *Przeglądu Humanistycznego*:
R. Ganszyniec, Lwów, ul. Potockiego 20.

ADMINISTRACJA PRZEGLĄDU HUMANISTYCZNEGO POLECA:

Przegląd Humanistyczny tom I—IV (1922—1925) po zł 12⁵⁰ za tom; poszczególne zeszyty po 4 zł.

Filomata, miesięcznik filologiczny w 10 zeszytach rocznie, razem 480 stron bardzo bogato ilustrowanych; prenumerata roczna 5 zł; poszczególne zeszyty po 50 gr.

Jan Marouzeau, Pogadanki o łacinie, tłum. Marja Stępniewska, Lwów 1930 — cena dla prenumeratorów Przeglądu 5⁵⁰ zł (zamiast 7⁵⁰ zł).

Najlepsze wprowadzenie w wielokształtne zagadnienia, związane z językiem i z literaturą łacińską: I. Zasady i metoda: jak uczyć się łaciny, II. Forma zewnętrzna języka: pismo i wymowa, III. Teksty: jak do nas doszły, IV. Dzieła: jak powstały, V. Życie, które poznajemy z dzieł, VI. Pochodzenie łaciny: jej pokrewieństwo, VII. Dzieje łaciny: język Rzymu, język świata, VIII. Życie łaciny: język mówiony a język pisany, IX. Styl łaciński i sztuka pisania, X. Ćwiczenia praktyczne: jak czytać tekst.

Szczególne zalety tej książki: 1. przystępna i dla nieznającego łaciny, 2. fascynujący tok wykładu, 3. wspaniały druk i ilustracje przy nader niskiej cenie, 4. całopłócienna, luksusowa oprawa.

Laura Orvieto, Opowiadania z dawnych, dawnych czasów, tłum. Helena Grotowska — cena 3⁶⁵ zł.

Książka ta, zawierająca kilkanaście kolorowych tablic z scenami do odnośnych mitów trojańskich, jest najlepszym przygotowaniem do czytania samych poematów homerowych.

Longos, Dafnis i Chloe, przekład Jana Parandowskiego — cena dla prenumeratorów Przeglądu 4[—] zł (zamiast 5⁵⁰ zł).

Administracja Przeglądu Humanistycznego:

Lwów. ul. Potockiego 20.

